

Γ. Παράβαση του άρθρου 52 της Συνθήκης

— Κοινοτικές αεροπορικές εταιρίες στις Κάτω Χώρες μπορούν πάντοτε να αποκλείονται από την εφαρμογή της συμφωνίας στον τομέα των αερομεταφορών μεταξύ του Βασιλείου των Κατω Χωρών και των Ηνωμένων Πολιτειών, ενώ η συμφωνία αυτή ισχύει αυτομάτως για τις ολλανδικές αεροπορικές εταιρίες. Επομένως, οι κοινοτικές αεροπορικές εταιρίες υφίστανται δυσμενή διάκριση, δεδομένου ότι στο έδαφος του κράτους μέλους υποδοχής, δηλαδή στις Κάτω Χώρες, δεν απολαμβάνουν του πλεονεκτήματος της εθνικής μεταχειρίσεως.

(¹) EE L 240, σ. 15

(²) EE L 220, σ. 1

(³) EE L 278, σ. 1

Αίτηση για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως που υπέβαλε το High Court of Justice (England & Wales), Chancery Division, με διάταξη απόφαση της 21ης Δεκεμβρίου 2004, στην υπόθεση Test Claimants in the Thin Cap Group Litigation κατά Commissioners of Inland Revenue

(Υπόθεση C-524/04)

(2005/C 57/35)

(Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική)

Με απόφαση της 21ς Δεκεμβρίου 2004, η οποία περιήλθε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στις 31 Δεκεμβρίου 2004, το High Court of Justice (England & Wales), Chancery Division, στο πλαίσιο της διαφοράς μεταξύ Test Claimants in the Thin Cap Group Litigation και Commissioners of Inland Revenue, που εκκρεμεί ενώπιόν του, ζητεί από το Δικαστήριο την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως επί των εξής ερωτημάτων:

1. Αντίκειται στα άρθρα 43, 49 ή 56 ΕΚ το να διατηρεί κράτος μέλος (στο εξής: «το κράτος της δανειζομένης εταιρείας») σε ισχύ και να εφαρμόζει διατάξεις όπως οι διατάξεις των άρθρων 209, 212 και παραρτημάτων 28ΑΑ του Νόμου του 1988 περί φόρου Εισοδήματος και Φόρου επί των Εταιρειών (στο εξής: «οι εθνικές διατάξεις»), οι οποίες επιβάλλουν περιορισμούς στη δυνατότητα εταιρείας που εδρεύει στο εν λόγω κράτος μέλος (στο εξής: «η δανειζομένη εταιρεία») να εκπίπτει από το φορολογητέο εισόδημά της τους τόκους δανείου που της έχει χορηγηθεί από εταιρεία της οποίας αποτελεί θυγατρική αμέσως ή εμμέσως και η οποία έχει την έδρα της σε άλλο κράτος μέλος (στο εξής: «η δανειζούσα εταιρεία»), στην περίπτωση που η δανειζομένη εταιρεία δεν θα υπέκειτο σε τέτοιους περιορισμούς αν η μητρική εταιρεία είχε την έδρα της στο κράτος όπου εδρεύει η δανειζομένη εταιρεία;

2. Διαφέρει η απάντηση στο ερώτημα 1:

α) αν το δάνειο χορηγείται όχι από τη μητρική εταιρεία αλλά από άλλη εταιρεία («δανειζούσα εταιρεία») που ανήκει στον ίδιο όμιλο εταιρειών και είναι θυγατρική, άμεσα ή έμμεσα, της εταιρείας που είναι μητρική εταιρεία της δανειζομένης εταιρείας και τόσο η εν λόγω μητρική εταιρεία όσο και η δανειζούσα εταιρεία εδρεύουν σε κράτη μέλη διαφορετικά από αυτό στο οποίο βρίσκεται η έδρα της δανειζομένης εταιρείας;

β) αν η δανειζούσα εταιρεία εδρεύει σε κράτος μέλος διαφορετικό από αυτό στο οποίο έχει την έδρα της η δανειζομένη εταιρεία, αλλά το σύνολο των εταιρειών των οποίων είναι θυγατρική άμεσα ή έμμεσα τόσο η δανειζομένη όσο και η δανειζούσα εταιρεία εδρεύουν σε τρίτη χώρα;

γ) αν όλες οι εταιρείες των οποίων τόσο η δανειζούσα όσο και η δανειζομένη εταιρεία είναι άμεσα ή έμμεσα θυγατρικές έχουν την έδρα τους σε τρίτες χώρες και η δανειζούσα εταιρεία εδρεύει σε κράτος μέλος διαφορετικό από το κράτος μέλος όπου έχει την έδρα της η δανειζομένη εταιρεία, αλλά καταβάλλει τα ποσά του δανείου στη δανειζομένη εταιρεία μέσω υποκαταστήματος της δανειζουσας εταιρείας το οποίο βρίσκεται σε τρίτη χώρα;

δ) αν η δανειζούσα εταιρεία και όλες οι εταιρείες των οποίων τόσο η δανειζούσα όσο και η δανειζομένη εταιρεία είναι αμέσως ή εμμέσως θυγατρικές έχουν την έδρα τους σε τρίτες χώρες;

3. Θα διέφερε η απάντηση στα ερωτήματα 1 και 2 αν αποδεικνυόταν ότι η δανειακή σύμβαση ενείχε κατάχρηση δικαιώματος ή ότι αποτελούσε μέρος ενός τεχνητού σχήματος που αποσκοπούσε σε καταστρατήγηση της φορολογικής νομοθεσίας του κράτους μέλους όπου εδρεύει η δανειζομένη εταιρεία; Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως, ποια είναι τα κριτήρια με βάση τα οποία θα πρέπει, κατά το Δικαστήριο, να κρίνεται αν συντρέχει περίπτωση τέτοιας καταχρήσεως ή τεχνητού σχήματος υπό περιστάσεις σαν αυτές που χαρακτηρίζουν την εξεταζόμενη υπόθεση;

4. Αν συντρέχει πράγματι περίπτωση επιβολής περιορισμών στην ελεύθερη διακίνηση κεφαλαίων μεταξύ κρατών μελών και τρίτων χωρών κατά την έννοια του άρθρου 56ΕΚ, υφίσταντο οι περιορισμοί αυτοί στις 31 Δεκεμβρίου 1993 για τους σκοπούς εφαρμογής του άρθρου 57 ΕΚ;

5. Στην περίπτωση που οποιαδήποτε από τις καταστάσεις που περιγράφονται στα ερωτήματα 1 ή 2 αντίκειται στα άρθρα 43, 49 ή 56 ΕΚ, τότε, αν η δανειζομένη εταιρεία ή άλλες εταιρείες ανήκουσες στον όμιλο εταιρειών της δανειζομένης εταιρείας (στο εξής: «οι ενάγουσες») προβάλλουν τις ακόλουθες αξιώσεις:

α) αξίωση για την επιστροφή του επιπλέον φόρου εταιρειών τον οποίο κατέβαλε η δανειζομένη εταιρεία συνεπεία της μη εκπώσεως από τα φορολογητέα κέρδη της, στο πλαίσιο επιβολής του εταιρικού φόρου, των τόκων που κατέβαλε στη δανειζούσα εταιρεία, ενώ οι εν λόγω καταβληθέντες τόκοι θα είχαν θεωρηθεί εκπεστέοι από τα κέρδη της δανειζομένης εταιρείας αν η δανειζούσα εταιρεία είχε την έδρα της στο ίδιο κράτος μέλος με τη δανειζομένη εταιρεία,

- β) αξίωση για την επιστροφή του επιπλέον φόρου εταιρειών τον οποίο κατέβαλε η δανειζόμενη εταιρεία, όταν ολοκληρω το ποσό των τόκων κατεβλήθη πράγματι στη δανείζουσα εταιρεία αλλά το δικαίωμα για έκπτωση σε σχέση με τους εν λόγω τόκους περιορίστηκε λόγω των εθνικών διατάξεων ή του τρόπου εφαρμογής των διατάξεων αυτών από τη φορολογική αρχή,
- γ) αξίωση για την επιστροφή του επιπλέον φόρου εταιρειών που καταβλήθηκε από τη δανειζόμενη εταιρεία, στην περίπτωση που το ποσό των τόκων για δάνεια χορηγηθέντα από τη δανείζουσα εταιρεία, το οποίο επιτρεπόταν να εκπέσει από τα κέρδη της δανειζόμενης εταιρείας, μειώθηκε επειδή υπήρξε εισφορά κεφαλαίου παρά χορήγηση δανείου, ή υποκατέστησε υφιστάμενο δάνειο, συνεπεία των εθνικών διατάξεων ή του τρόπου εφαρμογής των διατάξεων αυτών από τη φορολογική αρχή,
- δ) αξίωση για την επιστροφή του επιπλέον φόρου εταιρειών που καταβλήθηκε από τη δανειζόμενη εταιρεία, στην περίπτωση που το εκπεστέο από τα κέρδη της δανειζόμενης εταιρείας ποσό των τόκων επί των χορηγηθέντων από τη δανείζουσα εταιρεία δανείων μειώθηκε μέσω της μείωσης του οικείου επιτοκίου (ή μέσω της μετατροπής του δανείου σε άτοκο δάνειο), συνεπεία των εθνικών διατάξεων ή του τρόπου εφαρμογής των διατάξεων αυτών από τη φορολογική αρχή,
- ε) αξίωση αποκατάστασης ή αποζημιώσεως για ζημίες, ή άλλες φοροαπαλλαγές και φορολογικές ελαφρύνσεις ή πιστώσεις, της δανειζόμενης εταιρείας (οι οποίες μπορεί και να εκχωρήθηκαν στη δανειζόμενη εταιρεία από άλλες εταιρείες του αυτού ομίλου εδρεύουσες επίσης στο κράτος όπου βρισκόταν η έδρα της δανειζόμενης εταιρείας) τις οποίες χρησιμοποίησε η δανειζόμενη εταιρεία για να συμψηφίσει τις υποχρεώσεις για επιπλέον φόρο εταιρειών στον οποίο αναφέρονται οι παράγραφοι α), β), ή γ) ανωτέρω, στην περίπτωση που οι εν λόγω ζημίες, φοροελαφρύνσεις ή πιστώσεις θα ήταν δυνατό υπό άλλες συνθήκες να χρησιμοποιηθούν αλλιώς ή να μεταφερθούν σε επόμενες χρήσεις,
- στ) αξίωση επιστροφής του πιστωτικού υπολοίπου προκαταβληθέντος φόρου εταιρειών τον οποίο κατέβαλε η δανειζόμενη εταιρεία σε σχέση με πληρωμές τόκων προς τη δανείζουσα εταιρεία, οι οποίες στη συνέχεια χαρακτηρίστηκαν ως διανομές κερδών,
- ζ) αξίωση επιστροφής ή αποζημιώσεως για ποσά προκαταβολής εταιρικού φόρου τα οποία καταβλήθηκαν υπό τις περιστάσεις που περιγράφονται υπό στοιχείο στ' ανωτέρω, αλλά στη συνέχεια συμψηφίστηκαν με τις οφειλές εταιρικού φόρου της δανειζόμενης εταιρείας,
- η) αξίωση για αποζημίωση για δαπάνες και έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν οι ενάγουσες προκειμένου να συμμορφωθούν με τις εθνικές διατάξεις και την εφαρμογή των διατάξεων αυτών από τις φορολογικές αρχές,
- θ) αξίωση για αποκατάσταση της αποθετικής ζημίας που αντιστοιχεί στην απώλεια εισοδήματος από αποδόσεις δανειακών κεφαλαίων που επενδύθηκαν σε μετοχές (ή μετατράπηκαν σε μετοχές), υπό τις περιστάσεις που περιγράφονται υπό στοιχείο γ' ανωτέρω, και
- ι) αξίωση για αποκατάσταση της ζημίας που προκλήθηκε από φορολογική επιβάρυνση την οποία τυχόν υπέστη η δανείζουσα εταιρεία στο κράτος όπου εδρεύει, σε σχέση με την τεκμαιρόμενη ή καταλογιζόμενη εισπραξη τόκων από τη δανειζόμενη εταιρεία, η οποία στη συνέχεια αναπροσδιορίστηκε ως διανομή κερδών με βάση τις εθνικές διατάξεις στις οποίες αναφέρεται το ερώτημα 1,
- πρέπει οι εν λόγω αξιώσεις να αντιμετωπίζονται, από την άποψη του κοινοτικού δικαίου, ως:
- αξιώσεις για επιστροφή ή αποκατάσταση ποσών που καταβλήθηκαν αχρεωστήτως, που γεννώνται συνεπεία και σε συνάρτηση με την παράβαση των προαναφερθεισών κοινοτικών διατάξεων; ή
- αξιώσεις για αποζημίωση, ή
- αξιώσεις για καταβολή ενός ποσού που αντιστοιχεί σε πλεονέκτημα το οποίο στερήθηκαν παρανόμως οι δικαιούχοι;
6. Στην περίπτωση που η απάντηση σε οποιοδήποτε σκέλος του ερωτήματος 5 είναι ότι οι αξιώσεις συνιστούν αξιώσεις για καταβολή ποσού που αντιστοιχεί σε πλεονέκτημα το οποίο στερήθηκαν παρανόμως οι δικαιούχοι:
- α) αποτελούν οι εν λόγω αξιώσεις συνέπεια ή είναι συνάρτηση του δικαιώματος που παρέχουν οι προαναφερθείσες κοινοτικές διατάξεις; ή
- β) πρέπει να πληρούνται ορισμένες ή όλες οι προϋποθέσεις ανακτήσεως των καταβληθέντων που απαριθμούνται στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-46/93 και C-48/93 *Brasserie du Pecheur* και *Factortame*, ή
- γ) πρέπει να πληρούνται κάποιες άλλες προϋποθέσεις;
7. Διαφέρει καθ' οιονδήποτε τρόπο η απάντηση αν κατά το εθνικό δίκαιο οι αξιώσεις στις οποίες αναφέρεται το ερώτημα 6 προβάλλονται ως αξιώσεις για επιστροφή των καταβληθέντων ή ως αξιώσεις για καταβολή αποζημιώσεως;
8. Ποιες υποδείξεις θεωρεί ενδεχομένως σκόπιμο να κάνει το Δικαστήριο εν προκειμένω όσον αφορά τις περιστάσεις που πρέπει να λάβει υπόψη το εθνικό δικαστήριο προκειμένου να κρίνει αν στοιχειοθετείται σοβαρή παράβαση κατά την έννοια του όρου στην απόφαση επί των υποθέσεων C-46/93 και C-48/93 *Brasserie du Pecheur* και *Factortame*, ιδίως δε αν η παράβαση ήταν συγγνωστή, με βάση την υφιστάμενη νομολογία που αφορά την ερμηνεία των σχετικών κοινοτικών διατάξεων;

9. Μπορεί, κατ' αρχήν, να υφίσταται άμεση αιτιώδης συνάφεια (κατά την έννοια του όρου στην απόφαση επί των υποθέσεων C-46/93 και C-48/93 *Brasserie du Pecheur και Factortame*) μεταξύ οιασδήποτε παραβάσεως των άρθρων 43, 49 και 56 ΕΚ και ζημιών που επιπίπτουν στις κατηγορίες που περιγράφονται στο ερώτημα 5, στοιχεία α' έως η' οι οποίες υποστηρίζεται ότι προκλήθηκαν από τέτοια παράβαση; Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως, ποιες υποδείξεις θεωρεί ενδεχομένως σκόπιμο να κάνει το Δικαστήριο όσον αφορά τα κριτήρια με βάση τα οποία το εθνικό δικαστήριο πρέπει να κρίνει αν υφίσταται πράγματι τέτοια αιτιώδης συνάφεια;
10. Μπορεί το εθνικό δικαστήριο, κατά τον προσδιορισμό της ζημίας για την οποία του ζητείται να επιδικάσει αποζημίωση, να λάβει υπόψη αν τα ζημιωθέντα πρόσωπα επέδειξαν εύλογη επιμέλεια προκειμένου να αποτρέψουν ή να περιορίσουν τη ζημία τους, ιδίως κάνοντας χρήση ενδίκων βοηθημάτων που θα επέτρεπαν να διαπιστωθεί ότι οι εθνικές διατάξεις (συνεπεία της εφαρμογής συμβάσεων περί αποφυγής της διπλής φορολογίας) δεν μπορούσαν να επιβάλλουν τους περιορισμούς που περιγράφονται στο ερώτημα 1; Επηρεάζεται η απάντηση στο ερώτημα αυτό από το ποιες ήταν οι πεποιθήσεις των διαδίκων κατά τα κρίσιμα χρονικά σημεία όσον αφορά τις συνέπειες των συμβάσεων περί αποφυγής της διπλής φορολογίας;

Αίτηση για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως που υπέβαλε η Utlänningsnämnd με απόφαση της 30ής Δεκεμβρίου 2004, στην υπόθεση Yunying Jia κατά Migrationsverk

(Υπόθεση C-1/05)

(2005/C 57/36)

(Γλώσσα διαδικασίας: η σουηδική)

Με απόφαση της 30ής Δεκεμβρίου 2004, η οποία περιήλθε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στις 5 Ιανουαρίου 2005, η Utlänningsnämnd, στο πλαίσιο της διαφοράς μεταξύ Yunying Jia και Migrationsverk που εκκρεμεί ενώπιόν του, ζητεί από το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων να αποφανθεί επί των εξής ερωτημάτων:

- 1) α) Πρέπει, υπό το φως της αποφάσεως C-109/01 του Δικαστηρίου, το άρθρο 10 του κανονισμού (ΕΟΚ) 1612/68 ⁽¹⁾ να ερμηνεύεται υπό την έννοια ότι ένας υπήκοος τρίτης χώρας, ο οποίος είναι συγγενής ενός εργαζομένου κατά την έννοια του άρθρου αυτού, πρέπει να διαμένει νομίμως στην Κοινότητα για να έχει δικαίωμα να εγκατασταθεί μαζί με τον εργαζόμενο –και πρέπει συνεπώς, κατ' αντιστοιχο τρόπο, το άρθρο 1 της οδηγίας 73/148/ΕΟΚ να ερμηνεύεται υπό την έννοια ότι το δικαίωμα εγκαταστάσεως για ένα συγγενή ενός υπηκόου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως, ο οποίος είναι υπήκοος τρίτης χώρας, προϋποθέτει ότι ο υπήκοος τρίτης χώρας διαμένει νομίμως στην Κοινότητα;
- β) Αν η οδηγία 73/148/ΕΟΚ ⁽²⁾ πρέπει να ερμηνεύεται υπό την έννοια ότι μια προϋπόθεση για να μπορεί ο συγγενής ενός υπηκόου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως, ο οποίος είναι υπήκοος

τρίτης χώρας, να επικαλεστεί το δικαίωμα εγκαταστάσεως βάσει της οδηγίας είναι να διαμένει νομίμως εντός της Κοινότητας, συνεπάγεται τούτο ότι ο συγγενής πρέπει να είναι κάτοχος άδειας διαμονής σε ισχύ η οποία αφορά ή προορίζεται να οδηγήσει σε εγκατάσταση σε κάποιο από τα κράτη μέλη; Αν δεν υφίσταται άδεια εγκαταστάσεως αρκεί μια άδεια διαμονής χορηγηθείσα για άλλο λόγο για συντομότερη ή μακρότερη παραμονή ή αρκεί, όπως στην εκκρεμή ενώπιον της Utlänningsnämnd υπόθεση, ο συγγενής ο οποίος ζητεί την άδεια διαμονής να είναι κάτοχος ισχύουσας θεωρήσεως εισόδου;

γ) Αν ο συγγενής ενός υπηκόου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως, ο οποίος είναι υπήκοος τρίτης χώρας, δεν μπορεί να επικαλεστεί δικαίωμα εγκαταστάσεως βάσει της οδηγίας 73/148/ΕΟΚ λόγω του ότι δεν διαμένει νομίμως εντός της Κοινότητας, η άρνηση χορηγήσεως στον συγγενή άδειας διαμονής για εγκατάσταση περιορίζει το δικαίωμα εγκαταστάσεως που παρέχει στον υπήκοο της Ευρωπαϊκής Ενώσεως το άρθρο 43 της Συνθήκης της Ρώμης;

δ) Αν ο συγγενής ενός υπηκόου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως, ο οποίος είναι υπήκοος τρίτης χώρας, δεν μπορεί να επικαλεστεί δικαίωμα εγκαταστάσεως βάσει της οδηγίας 73/148/ΕΟΚ λόγω του ότι δεν διαμένει νομίμως εντός της Κοινότητας, η απομάκρυνση από τη χώρα του συγγενή του υπηκόου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως λόγω του ότι η αίτηση για εθνική άδεια διαμονής δεν μπορεί να υποβληθεί μετά την είσοδο στη Σουηδία, περιορίζει το δικαίωμα εγκαταστάσεως που παρέχει στο υπήκοο της Ευρωπαϊκής Ενώσεως το άρθρο 43 της Συνθήκης της Ρώμης;

2) α) Πρέπει το άρθρο 1, στοιχείο δ', της οδηγίας 73/148/ΕΟΚ να ερμηνεύεται υπό την έννοια ότι με τη λέξη «συντηρούνται» εννοείται ότι ο συγγενής του υπηκόου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως εξαρτάται οικονομικά από τον υπήκοο της Ευρωπαϊκής Ενώσεως για να μπορεί να έχει ένα ελάχιστο αποδεκτό βιοτικό επίπεδο στη χώρα προελεύσεώς του ή στη χώρα της συνήθους διαμονής του;

β) Πρέπει το άρθρο 6, στοιχείο β', της οδηγίας 73/148/ΕΟΚ να ερμηνεύεται υπό την έννοια ότι τα κράτη μέλη μπορούν να απαιτούν από τον συγγενή υπηκόου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως, ο οποίος ισχυρίζεται ότι συντηρείται από τον υπήκοο της Ευρωπαϊκής Ενώσεως ή από τον ή την σύζυγό του, να προσκομίζει έγγραφα, πλέον της εκ μέρους του υπηκόου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως αναλήψεως της σχετικής δεσμεύσεως, που να πιστοποιούν ότι υφίσταται πραγματική κατάσταση εξαρτήσεως;

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΟΚ) 1612/68 του Συμβουλίου, της 15ης Οκτωβρίου 1968, περί της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων στο εσωτερικό της Κοινότητας (ΕΕ ειδ. έκδ. 05/001, σ. 33).

⁽²⁾ Οδηγία 73/148/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 1973, περί καταργήσεως των περιορισμών στη διακίνηση και στη διαμονή των υπηκόων των κρατών μελών στο εσωτερικό της Κοινότητας στον τομέα της εγκαταστάσεως και της παροχής υπηρεσιών (ΕΕ ειδ. έκδ. 06/001, σ. 144).